10.1.2023

MML 132864/00 04 00/2022

Talousvaliokunta
Tav@eduskunta.fi

Talousvaliokunnan lausuntopyyntö 15.12.2022, HE 274/2022 vp

MAANMITTAUSLAITOKSEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI SAAMELAISKÄRÄJISTÄ ANNETUN LAIN JA RIKOSLAIN 40 LUVUN 11 §:N MUUTTAMISESTA HE 274/2022 VP

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta. Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Maanmittauslaitos toteaa, että se on samana päivänä samassa asiassa antanut lausunnon eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle, jossa esitetyn Maanmittauslaitos uudistaa. Maanmittauslaitos lisäksi ilmoittaa, että se on asiassa samaa mieltä maa- ja metsätalousministeriön kanssa siten kuin sanotun ministeriön lausuma on kirjattuna sivulle 11 lausuntoyhteenvetoon 13.9.2022 oikeusministeriössä.

Maanmittauslaitos haluaa korostaa asiassa kaikkien saamelaisryhmien yhdenvertaista kohtelua. Saamelaisten oikeuksien huomioon ottamisesta yhteistoiminta- ja neuvontavelvoitetta toteutettaessa lainmuutosehdotuksen 9 a ja 9 b §:ssä Maanmittauslaitos näkee, että neuvotteluvelvoitteen olisi liityttävä vain laajakantoisiin ja merkittäviin toimenpiteisiin. Kunnallista itsehallintoa ja alueiden käytön suunnitteluprosessia ei olisi ”rasitettava” ylimääräisellä hallintotaakalla, kun saamelaisten osuus pohjoisten kuntien hallinnossa ja luottamuselimissä lienee muutoin jo varmistettuna. Lisäksi 9 a §:n 2 momenttiin sisällytetyt ”vähäistä suuremman haitan” ja ”huomattavan haitan” käsitteet saattavat ns. joustavina oikeusnormeina *de facto* tuoda mukanaan mahdollisesti tarpeettomia oikeudellisia tulkintariitoja.

Lakiluonnoksen 9 b §:n 2 momentissa säänneltäisiin, että ”saamelaiskäräjille tulee varata kohtuullinen aika valmistautua neuvotteluihin. Yhteistoiminta tulee käynnistää ja neuvottelut käydä vilpittömin mielin ja oikea-

Maanmittauslaitos
Opastinsilta 12 C
PL 84
00521 Helsinki
Puhelin 029 530 1100
www.maanmittauslaitos.fi/yhteystiedot
kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
Y-tunnus 0245954-4
Kotipaikka Helsinki

Allekirjoitettu sähköisesti
Markkula Markku (9.1.2023 09:07:21)
Patrikainen Pasi (9.1.2023 10:58:46)

aikaisesti niin, että asian lopputulokseen on mahdollisuus vaikuttaa tulevissa ennen asian ratkaisemista.” Kuten opetus- ja kulttuuriministeriön on jo lausunut (ks. lausuntoyhteenveto 13.9.2022 sivu 36), nimenomaista lakitasoista sääntelyä vilpittömästä mielestä on pidettävä kyseenalaisena ottaen huomioon, että jo lähtökohtaisesti perustuslakiin on kaikkia sitovasti kirjattuna, että julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin, ja kaikessa julkisessa toiminnassa on tarkoin noudatettava lakia. (ks. PL 2 §:n 3 mom.) On lisäksi selvää, että tietyn sidosryhmän kuulemisvelvoite ei julkishallinnossa ole pelkkä muodollisuus, vaan lähtökohtana on sidosryhmäkuulemisessa saadun kaiken aineiston tosiasiallinen huomioon ottaminen päätöksen teossa, sikäli kuin on mahdollista.

Maanmittauslaitos

Allekirjoitettu sähköisesti
Pääjohtaja Pasi Patrikainen

Allekirjoitettu sähköisesti
Maanmittausneuvos Markku Markkula

TIEDOKSI Maa- ja metsätalousministeriö